

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם, מלביש ערמים

כי לביש מדי לימא ברוך מלביש ערומים גמ' ברכות

העירם שהיא מרשם בנו רשם של גנאי והעדר הכבוד, המנגד לתפארת האדם, הננו מְכַרְחִים לְהַתְגַּוֵּן נְגִדוּ בְלִבוֹשֵׁינוּ. וְהַהֲכַרְחָה הַמוֹסְרִי הַזֶּה, אֲשֶׁר נִטַע בְּקִרְבָּנוּ יוֹצֵר הָאָדָם, אַחֲרֵי שֶׁכָּבַר נִקְבַע הַמִּשְׁגֵּי, שֶׁהַעִירָם הוּא דְבָר שְׂשׂוּלֵל אֶת הַכְּבוֹד, זֶה הַהֲכַרְחָה בְּעֵצְמוֹ מִתַּת אֱלֹהִים הוּא, הַמַּעֲיֵד עַל זֵיו הַנְּשִׁמָּה, הָאֲצוּלָה מִזְהָר כְּבוֹד שֶׁל מַעֲלָה, הַחִיָּה בְּקִרְבָּנוּ וְחֹפְפֵת עֲלֵינוּ. וְהִנֵּה תִכֵּן הַבְּרָכָה הַזֹּאת כְּפוּל הוּא: הוֹדָאָה עַל הַחוּשׁ הַנִּפְשִׁי הַעֲדִין שֶׁלָּנוּ, שֶׁנִּטַּע ד' בְּקִרְבָּנוּ, שֶׁהִנֵּנוּ עַל יָדוֹ מִתְלַבְּשִׁים מִלְּבוּשֵׁי כְבוֹד, וְעַל הַהֲזַמְנָה הַחֲמִירִית הַמִּצִּיאִית, שֶׁמִּמְצִיא יוֹצֵר כֵּל בְּרוּךְ־ הוּא בְּחֶסֶדוֹ, לְבְרִיּוֹתָיו הָאֲנוּשִׁיּוֹת, אֶת הַבְּגָדִים לְכֶסֶת אֶת מַעֲרְמֵיהֶם. בְּשֵׁנֵי הַדְּרָכִים הַלְלוּ בִּיחָד, דְּרָר הַנְּטִיחָה הַרוֹחֶנֶת וְדָרָר הַהֲזַמְנֹת הַחֲמִירִית, פּוֹעֵל צוּר עוֹלָמִים, מְחִיחָה חַיִּים בְּרוּךְ־הוּא, אֶת פְּעֻלַת חֶסֶדוֹ הַגְּדוֹל, שֶׁאֲנוּ מְכַרְכִּים עֲלֵיהָ: מְלָבִישׁ עֲרוּמִים. עולת ראייה

10

ויעש ד' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם. בראשית ג, כא הלבוש... מחנך את האדם לשוב למעלתו הראשונה, הוא מכסה את בשר הערוה ובכך מזהיר את האדם לשלוט על גופו רשר הירש

וכאשר היה על שלמות ענייניו ותמותם, והוא עם מחשבתו ומושכליו אשר נאמר בו בעבורם (תהלים ח ו): "ותחסרהו מעט מאֱלֹהִים", לא היה לו כח להשתמש במפורסמות בשום פנים ולא להשיגם, עד שאפילו הגלוי שבמפורסמות בגנות, והוא גלוי הערוה, לא היה זה מגונה אצלו ולא השיג גנותו. וכאשר מרה ונטה אל תאוותיו הדמיוניות והנאות חושיו הגשמיות, כמו שאמר (בראשית ג ו): "כי טוב העץ למאכל וכי תאנה-הוא לעינים" נענש בששולל ההשגה ההיא השכלית, ומפני זה מרה במצווה אשר בעבור שכלו צוה בה, והגיע לו השגות המפורסמות ונשקע בהתגנות ובהתנאות, ואז ידע שיעיר מה שאבד לו, ומה שהושפע ממנו, ובאיזה עניין שב. מורה נבוכים כי קודם החטא לא היתה הנפש מורכבת בגויה בהרכבה מזגית רק בהרכבה שכלית והגוף היה אצלם כלבוש שיוכל לפשטו וללבושו, שבעת העיון והנבואה התפשטה נפשם מגופם. וממילא אחר שהגוף היה רק כמו מלבוש, א"צ לו עוד מלבוש, שההולך לבוש אינו ערום, כי רק אחר החטא שנתמזג הגוף עם הנפש והיו לאחד מאז יחשב ערום כשהולך בלא לבוש. מלבי"ם

20

מלביש ערומים כדאמר כי לביש לימא ברוך מלביש ערומים. דכתיב: ויעש אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, שנתן בהם דיעה שגזזו הצאן וטוו וארגו ותפרו ולבשו. ומה שאמר מלביש ערומים אחר פוקח עורים, לפי שכת': ותפקחנה עיני שניהם ויתפרו עלי תאינה, הרי פקחה ואחר לבישה. רוקח

והנה בכל לילה כאשר האדם מפקיד נשמתו ביד המלכות העליונה וכו', הנה היא מחדשת אותה בסוד חדשים לבקרים. ומי שנסתלק ממנו לבושו, נותנת אליו בבוקר בחינת לבוש וכו'.. ואפשר כמ"ש רבינו האר"י זצ"ל דיש נשמה שהיא ערומה ממש והקדוש ברוך הוא מלבישה ויש נשמה עייפה ונותן לה כח וז"ס ברכת המלביש ערומים וברכת הנותן יעף כח עכ"ד ואפשר דהיינו דקאמר לשון רבים חדשים לבקרים כנגד הב' סוגים ערומה ועייפה. ואפשר ונפשי תגיל בה' תשיש בישועתו כנגד השני סוגים האמורים יוסף תהילות

30

ותשלח בגדים להלביש את מרדכי ולהסיר שקו מעליו ולא קבל אסתר ד. ד ותלביש אסתר מלכות ה. א קביאו לבוש מלכות אשר לבש בו המלך ו. ח ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות ח. טו - ותשלח וכו' דלכאורה מה תועיל בזה בשליחות בגדים אחרים הלא מדעת קרע אותם מחמת סיגוף וצער וגם אלו האחרים יקרעם. אך הנה מרדכי ואסתר היו מחולקים בדעות שונות. כי מרדכי עלה בדעתו להצמיח ישועה לבני ישראל ע"י סיגופים ותענית מחמת צער גלות השכינה ומהראוי שכאו"א ילבש שק ואפר. אך אסתר רוח אחרת היתה עמה כמ"ש עבדו את ד' בשמחה וכוה יתעורר הרחמים כי השכינה אינה שורה מתוך העצבות כמ"ש עזו וחדוה במקומו. ולזה כתי' ותלבש אסתר מלכות ותעמוד בחצר מלכו של עולם כי ע"י השמחה מגיע למעלה העליונה. שהשמחה במעונו בבתי גוואי. וזה היתה כוונתה מאז כששלחה להביאו לידי שמחה. לכן בעת צמיחת הישועה הביאו לבוש מלכות והרכיבה ברחוב העיר עפ"י פקודת המלך להביאו לשמחה אזי התחכמה אסתר יותר כדאי' במד"ר ששלחה אסתר והביאה ז' אלף נושאי כלי זמר והלכו לפניו בכל העיר וקראו ככה יעשה לאיש. וממילא כאשר בא לשמחה לנכון הי' בכוחו לעורר עור חממים וחסדים. וז"ש במד"ר שמרדכי הי' קורא ק"ש. כי כן הוא עיקר זמן ליתוד בך"ש בשלימות ע"י השמחה: תפארת שלמה

40